

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Determinanty funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych w województwie zachodniopomorskim

W niniejszej pracy podjęto próbę identyfikacji determinant funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych w województwie zachodniopomorskim, biorąc pod uwagę ich istotny wpływ na gospodarkę oraz życie społeczne kraju. Przegląd literatury fachowej wskazuje na istotność tego zagadnienia, a badania w tym obszarze prowadzone były już intensywnie od czasu transformacji ustrojowej w Polsce. Trzeba jednak dodać, że zainteresowanie tą kwestią zdecydowanie wzrosło po roku 2009, przy czym prowadzone analizy miały najczęściej charakter ogólnokrajowy i agregatywny. Wśród badaczy panuje pogląd, że studia nad firmami rodzinnymi powinny być prowadzone na poziomie regionalnym, przy uwzględnieniu heterogeniczności i różnorodności lokalnych uwarunkowań społeczno-geograficznych. Badania o takim charakterze prowadzono do tej pory sporadycznie i żadne z nich nie dotyczyło przedsiębiorstw rodzinnych w województwa zachodniopomorskiego. Stąd też rozpoznanie luki badawczej pozwoliło na postawienie głównego celu dysertacji, jakim była identyfikacja determinant funkcjonowania i rozwoju firm rodzinnych w województwie zachodniopomorskim. Celowi głównemu pracy przyporządkowane zostały następujące zadania badawcze:

- określenie istoty przedsiębiorczości na podstawie przeglądu literatury zagranicznej i krajowej,
- analiza literatury przedmiotu związanej z różnorodnością definicyjną firmy rodzinnej,
- analiza literatury przedmiotu poświęconej determinantom egzogenicznym i endogenicznym funkcjonowania firm rodzinnych w Polsce,
- analiza kształtowania się podstawowych wskaźników gospodarczych i struktury przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim,
- empiryczna identyfikacja determinant egzogenicznych i endogenicznych funkcjonowania i rozwoju firm rodzinnych w województwie zachodniopomorskim i identyfikacja podstawowych barier i źródeł sukcesu,

- określenie podstawowych zależności stochastycznych między poszczególnymi determinantami funkcjonowania i rozwoju firm rodzinnych w województwie zachodniopomorskim.

Oprócz celu głównego przyjęto również cel dodatkowy, jakim była analiza porównawcza uzyskanych wyników badań nad firmami rodzinnymi w województwie zachodniopomorskim z wybranymi rezultatami badań ogólnopolskich. Z uwagi na to, że do tej pory nie opracowano ani ujednoczonej i powszechnie akceptowanej definicji firmy rodzinnej, ani odrębnych regulacji prawnych, jak również nie wyodrębniono w publicznych statystykach tej grupy, co oznacza, że nie ma wiarygodnych danych dotyczących populacji firm rodzinnych w województwie zachodniopomorskim – autorka zdecydowała się nie formułować hipotez badawczych. W związku z tym w badaniach zastosowano podejście idiograficzne, które nie wymagało sformułowania hipotez. Na podstawie studium literatury fachowej zagranicznej i krajowej oraz wcześniejszych studiach (2009–2024), przeprowadzono badanie na grupie 105 przedsiębiorstw rodzinnych w województwie zachodniopomorskim. Przeprowadzono także badanie jakościowe, które polegało na analizie studiów przypadku trzech firm rodzinnych z województwa zachodniopomorskiego. Zadania postawione na wstępie pracy badawczej zostały zrealizowane.

Analiza przedmiotu wskazała na różnorodność definicji przedsiębiorstw rodzinnych, z tego też względu przyjęto autorską definicję firmy rodzinnej. Natomiast przegląd literatury fachowej pozwolił na wyodrębnienie, uniwersalnych dla wszystkich przedsiębiorstw, determinant egzogenicznych (sytuacja gospodarcza kraju, inflacja, sytuacja na rynku pracy, polityka fiskalna, regulacje prawne, system polityczny, dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, konkurencja oraz otoczenie instytucjonalne) oraz unikatowych determinant charakterystycznych dla przedsiębiorstw rodzinnych (cele firmy, osobowość lidera, proces sukcesji, profesjonalizację firmy, familizm).